

Den internationale Arktis-forskning skal bidrage mere til lokalsamfundene

Jacobsen, Marc

Published in:
Sermitsiaq

Publication date:
2018

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Jacobsen, M. (2018). Den internationale Arktis-forskning skal bidrage mere til lokalsamfundene. *Sermitsiaq*, 2018(43), 32-33.

Issittumi ilisimatusarneq najukكاني inuiaqatigiinnut tunniussaqaqarfiunerussaaq

■ ARCTIC CIRCLE

Marc Jacobsen, Reykjavik, Island
Email: marc.jacobsen@ifs.ku.dk

Issittumi ataatsimeersuarnerit annerpaartaat »Arctic Circle« sapaatip-akunnerata naanerani kingullermi Reykjavikimi ingerlanneqarpoq. Kalaallit Nunaannit peqataasut ilaatigut tassaapput ilisimatusartut, niuertut politikerillu, Kalaallit Nunaata avammut nittarsaannissaanut nunallu tamalaat akornanni attaveqarfinnik nutaanik pilersitsinissamut ataatsimeersuarnermik atuisut. Kalaallit Nunaannit saqqummius-sat ilarpassuini ilisimatusarnerup Kalaallit Nunaanni ineriartornermut atuuffia saqqummiutillattaarneqarpoq, taakkunanilu arlalinnit kaammattuutigineqarluni Nuummi ilisimatusarnermut aallaavissamik piaartumik pilersitsisoqartariaqartoq.

Silap pissusiata allanngornerinit periarfissat unammilligassallu

Islandip ministeriunera – saamerlerneersoq Katrín Jakobsdóttir – ammaalluni oqalugiarnermi Issittumi sooq ukiuni makkunani periarfissanik unammilligassanillu nutaanik pilersoqarneranut sunniuteqartorujussuarmik immikkut sammisaqarpoq: silap pissusiata allanngornerinik. Nunarsuarmi sumiiffinni allani agguaqatigiissilugu kiasuseq Issittumisut qaffariartigisimanngilaq. Ukiuni kingullerni 50-70-ini pissutsit ineriartorsimanerat qiviaraanni qaffariaat nunarsuarmi agguaqatigiissillugu qaffariaammit marloriaammik annertuneruvoq. »Tamanna iliuuseqartariaqalersitsivoq«, Jakobsdóttir erseqqissaavoq.

Japanip nunanut allanut ministeria, Taro Kono, tuliulluni oqalugiarnermi sammisaq taanna nangillugu ingerlaqqip-poq. Quiasaarpaluttumik paasinnilluarpasittu-

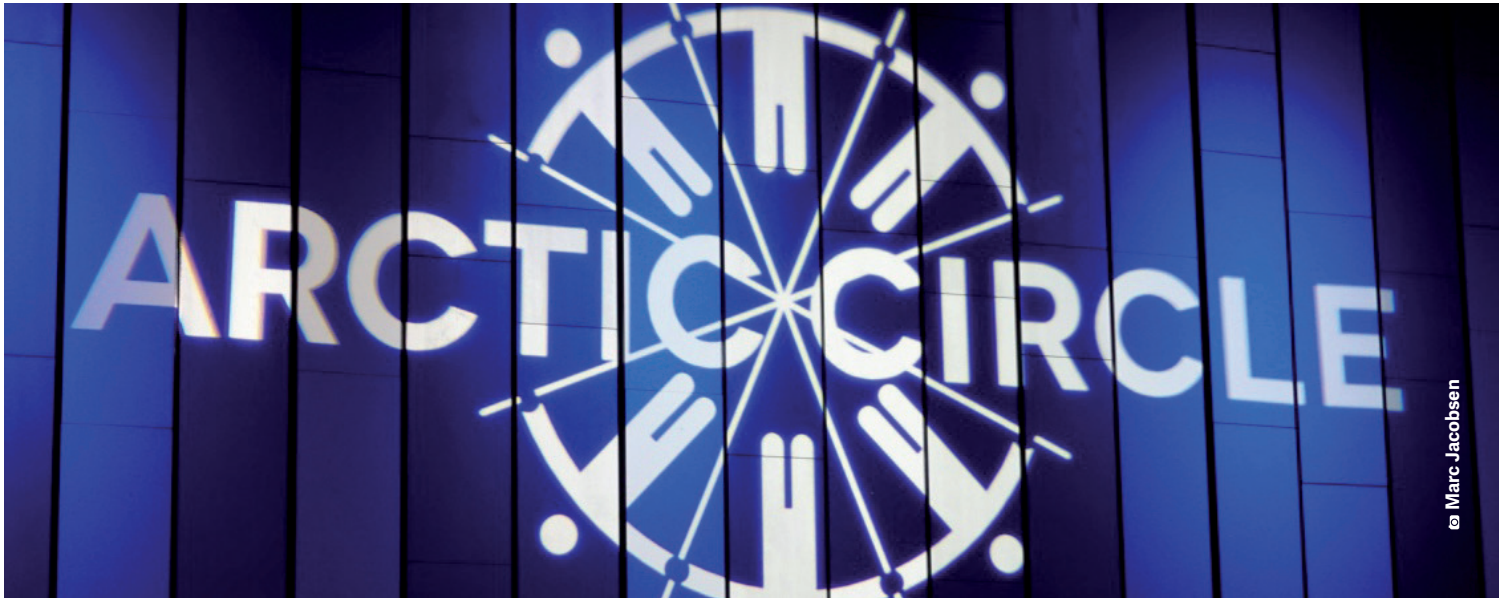
millu upernaag Ilulissani tikeraarnermini »angallammut ilaarnermi qiongajassimani« oqaluttuaraa. Misigisaq tamanna Kono naapertorlugu »eqqarsaatinik nunarsuup kiatsikkiartorneranut tunngasuunngitsunik eqqarsalersitsisimavoq«, angallatilli naalagaa nassuiaateqarsimalluni, sila naatsorso-ruminaatsoq, silap pissusiata allanngornera-nit inunnit pilersitaasumit pilersinneqartoq, aamma ulorianartorsiornerujussuarmik nassataqarsinnaasoq. Japanimi anorersuaru-jussuit tassaarsuaqarneralu sualulluinnar-toq ukiuni kingullerni nalaanneqarsimasut eqqarsaatigalugit nunanut allanut ministe-rip tamanna ilisarilluarsinnaanerarpaa.

Issittumi suli eqqissineqassasoq

Ruslandimi senatorip Sergey Kislakip oqalu-giaataani Ilulissat aamma eqqaaneqarpoq, Ilulissani Isumaqatigiissutip atsiorneqarne-ranit ukiut qulinngortorsiorlugit upernaag

nalliuttorsiutiginninneq naalagaaffiit Issittu-mut sineriallit tallimat, Canadap, Danmark-ip/Kalaallit Nunaata, Norgep, USA-p Rus-landillu, Issittup Imartaani killeqarfinnut nutaanut nunat tamalaat akornanni inat-sisit ilisimatuussutsillu tunngavigineqarnis-saannik suli isumaqatigiinnerannut pingaa-rutilimmik malunnartitsiniarnerumma.

Ruslandip naalagaaffimmi tunisassiarineqartut tamarmiusut 11 procentii nunap issittortaani tunisassiarineqartarmata Rus-landimi naalakkersuisunit Issittumi suleqa-tigiinnerup pitsaasup attatiinnarneqarnissaa immikkut soqutigisarineqarpoq, – Ukrai-nemi, Syriami nunarsuarmilu sumiiffinni allani qanorluunniit pisoqaraluarpat. Pisulli tamakkua tunngavigalugit nunanit killernit killersuinerit Ruslandip avannarpasinner-paartaani uuliamik gassimillu qalluinerup ingerlatiinnarnissaanut unammilligassaap-put annertuut, tamatumani teknologii nunanit killerneersoq amerlanertigut pisa-

Arctic Circlep ilisarnaataata assiliartarai inuit arfinillit tasiortut. Inuit ilaannit tamanna nassuiarneqartarpoq taakkua tassaasut »Issittumi Naalagaaffiit Tallimat« Canada, Danmark/Kalaallit Nunaat, Norge, Rusland aamma USA – Islandilu. Ataatsimeersuartarneq pilersinneqarsi-mavoq Islandip 2008-mi Ilulissani Isumaqatigiissummut atsioqataanissamut qaaqquneqarsimannginneranik naammagin-ninnginnerujussuup kingunerartut.

Arctic Circle's logo består af seks personer, der holder i hånd. Nogle tolker det som det er de såkaldte »Arktiske Fem« – Canada, Danmark/Grønland, Norge, Rusland og USA – og Island. Konferencen opstod i sin tid blandt andet som resultat af stor utilfredshed med, at Island ikke var inviteret med til at underskrive Ilulissat Erklæringen i 2008.

Den internationale Arktis-forskning skal bidrage mere til lokalsamfundene

■ ARCTIC CIRCLE

Marc Jacobsen, Reykjavik, Island
Email: marc.jacobsen@ifs.ku.dk

Den største Arktis-konference 'Arctic Circle' fandt sted i Reykjavik i sidste weekend. Grønland var repræsenteret af blandt andet forskere, forretningsfolk og politikere, der brugte konferencen til at promovere Grønland på verdensscenen og til at skabe nye internationale relationer. Forskningens rolle i udviklingen af Grønland var et gennemgående tema i mange grønlandske præsentationer, hvoraf flere tilskyndede til, at en forskningshub snart bør etableres i Nuuk.

Klimaforandringernes muligheder og udfordringer

Islands statsminister – den venstreorientere-

de Katrín Jakobsdóttir – lagde i sin åbnings-tale vægt på den helt store faktor for, hvor-for der i disse år opstår nye muligheder og udfordringer i Arktis: klimaforandringerne. Intet andet sted på kloden er gennemsnit-stemperaturen steget så meget, som i denne region. Hvis man ser på udviklingen over de seneste 50-70 år, så er stigningen faktisk dobbelt så høj, som det globale gennemsnit. »Det kalder på handling«, påpegede Jakobs-dóttir.

Japans udenrigsminister, Taro Kono, fortsatte samme fokus i sin efterfølgende tale. Her beskrev han med humor og stor indlevelse, hvordan han under sit besøg i Ilulissat i foråret var »ved at fryse ihjel ombord på et skib«. En oplevelse, der ifølge Kono »ledte tankerne hen på alt andet end global opvarmning«, men at skibets kaptajn havde forklaret, at det utilregnelige vejr – forårsaget af menneskeskabte klimafor-andringer – netop også kan forårsage stor fare. Med mange tyfoner og den voldsomme

tsunami, som Japan har oplevet de seneste år, var det bestemt noget, som udenrigs-mi-nisteren kunne relatere til.

Fortsat fred i Arktis

Ilulissat blev også nævnt i den russiske sena-tors, Sergey Kislak, tale, hvor forårets 10-års jubilæum for Ilulissat Erklæringen var en vigtig markering af, at alle fem arktiske kyststater – Canada, Danmark/Grønland, Norge, USA og Rusland – fortsat er enige om, at international lov og videnskab skal danne grundlag for de nye territoriale græn-sedragninger i Det Arktiske Ocean.

Da hele 11 procent af Ruslands bruttona-tionalprodukt bliver produceret i landets arktiske egne, så er den russiske regering i særlig grad interesseret i at bibeholde det gode samarbejde i Arktis – uagtet hvad der sker i Ukraine, Syrien og andre steder i ver-den. De vestlige sanktioner, der er indført på grund af disse begivenheder, er imidler-

tid en stor udfordring for fortsat udvinding af olie og gas i det nordligste Rusland, da det i mange tilfælde kræver vestlig tekno-logi. På trods af det – og på trods af »forsøg på at bringe NATO ind i Arktis« – så ser senatoren dog »intet potentiale for seriøs konflikt i Arktis«.

Videnskabsdiplomati

Et gennemgående tema på konferencen var forskningssamarbejde, der både kan resultere i vigtige opdagelser og tættere relationer på tværs af landegrænser. Især ikke-arktiske lande såsom Kina, Japan, Italien og Frankrig bruger videnskaben til at vise, hvordan de kan bidrage i Arktis, samtidig med, at disse indsatser også bliver brugt strategisk til at legitimere deres tilstedeværelse i regionen.

Arktiske lande lægger dog også meget stor vægt på forskningens betydning; godt eksemplificeret ved Grønlands stort anlagte session på konferencens hovedscene. Naal-

riaqartinneqartarmat. Taamaakkaluarteq –»NATO-lu Issittumut akuulersinniarneqaraluarteq« – senatori isumaqarpoq »Issittumi ilungersunarluinnartumik aaqqiagiinngis-suteqartoqalernissaa ilimanaateqanngitsoq«.

Ilisimatuussuseq tunngavigalugu aallartitaqarneq

Ataatsimeersuarnermi qulequtaq sammi-neqarluarteq tassaavoq ilisimatusarnikkut suleqatigiinneq, nunat killeqarfii akimorlu-git paasisanik pingaarutilinnik qanimullu attaveqatigiinnermik kinguneqarsinnaasoq. Pingaartumik nunat issittumiittuunngit-sut soorlu Kinap, Japanip, Italiap aamma Frankrigip ilisimatuussuseq atorlugu Issit-tumut sunik tunniussassaqaarsinnaanertik takutinniartarpaat, tamatumalu peqatigisaa-nik suliniutinik tamakkuninnga Issittumiis-sinnaatitaanerminnut tunngavilersuuteqar-tarlutik.

Nunalli issittumiittut ilisimatusarnerup qanoq isumaqartiginera aamma pingartil-luinnarpaat; Kalaallit Nunaata ataatsimeer-suarnermi saqqummiussisarfiit pingaar-nersaanni takutitsineranit annertuumit torrallavillugu takutinneqartutut. Naalak-kersuisoq Ane Lone Bagger erseqqissaalluni oqarpoq »ilinniartitaaneq ilisimatusarnerlu Kalaallit Nunaanni aningaasaqarnikkut imminut napatissinnaanerulernissamut matuersaataasut«, »ajoraluartaumilli Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnerujussuaq nunaqa-vissunut naammattumik iluaqutaasanngit-soq«.

Tamatuma allanngortinnissaanut aq-qummi alloriarneq tassaassaaq Nuummi ilisimatusarnermut aallaavimmik nunanit tamalaanit peqataaffigineqartumik pilersit-sinissaq, »tamanna Kalaallit Nunaanni ilisi-matusarnermut inuiaqatigiinnillu nukittor-saataassammatt«.

Malene Simonip Kalaallit Nunaanni Silap pissusianik ilisimatusarfimmi aqutsisup isuma tamanna isumaqaaffigaa. Taanna nassuiaavoq, aallaavik Kalaallit Nunaanni nunat tamalaat akornanni ilisimatusarne-rup ataqatigiissaarneqarneranut kiisalu nunaqavissut amerlanerusut paasissuttissin-neqartarnerannut akuutinneqarneruneran-

nillu peqataasinnaasoq. Taamaattorli aallaavik qaqugu pilersinne-qassanersoq, sunik suliaqarpiassanersoq qanorlu isikkoqassanersoq sulii paasinarsi-vissimanngilaq. Tusatsiakkat kingulliit naapertorlugit, Danmarkimi aningaasanut inatsisissaq pillugu isumaqatigiinniarnert naammassinissaat utaqqimaarneqarpoq.

Islandip Kalaallit Nunaatalu akornanni sanileriilluarneq

Sapaatip-akunnerata naanera Arctic Circlep ingerlanneqarfigisaa nalerorlugu Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfia Reykjavikimiittoq ammarneqarpoq. Ataatsimeersuarnermut peqataasorpasuit pingaarutillit taamaaline-rani illoqarfimmiinnerat eqqarsaatigalugu piffissamik eqquilluartumik pisoqartitsineq. Ammaanersiornermut peqataasut ilaatigut tassaapput Alaskap senatoria, Lisa Mur-kowski, Mainep Guvernøria, Paul LePage, aamma Islandip nunanut allanut ministeria, Guðlaugur Þór Þórðarson.

Ataatsimeersuarnermi apeqqummut kingullermut akissutitut Þórðarsonip pisoq tamannarpiaq Islandip nunap inoqqaavisa pisinnaatitaaffiinik pingaartitsineranut assersuutitut erseqqissaatigaa, naak Island Issittumi Siunnersuisoqatigiinni ilaasorta-ni arfineq-pingasuni kisiartaalluni nunap inoqqaavinik inoqanngikkaluarteq. Is-landip Issittumi Siunnersuisoqatigiinnut 2019-2021-mut siulittaasuuffik upernaaru maajimi tigussavaa. Taamaattumik aappaa-gu Arctic Circleqarnissaa tamatuminnga malunnaateqarluarsinnaassagunarpoq.

Marc Jacobsen Københavns Universitetimi ph.d.-nngorniaavoq, tassanilu Issittumut nunarsuarmit soqutiginninnerujussuaq tun-ngavigalugu Kalaallit Nunaata Danmarkillu nunanut allanut attaveqarfiinik ilisimatu-saatiginnilluni.

Malugiuk: Sapaatip-akunnerani kingullermi allappugut, Aaja Chemnitz Larsenip (IA) Arctic Circlemi umiarsuit ingerlaarnerannut niuer-nermullu tunngasut eqqartorniarai. Pisussat allassimaffianni pisortatigoortumi tamanna allas-simagaaluarteq Inuit Ataqatigiit paasissutissiipput, Larsen peqataanngitsoq.

akkersuisoq Ane Lone Bagger pointerede, at »uddannelse og forskning er nøglen til en mere selv bærende økonomi i Grøn-land«, »men desværre kommer den megen forskning i Grønland, ikke de lokale nok til gode«.

Et skridt på vejen mod at ændre det, vil være at etablere en international forskningshub i Nuuk, hvilket »vil styrke grønlandsk forskning og det grønlandske samfund«.

Det synspunkt var Malene Simon (leder af Grønlands Klimaforskningscenter) enig i. Hun forklarede videre, hvordan hub'en især vil kunne bidrage med koordinering af den internationale forskning, der finder sted i Grønland, samt videreformidling til og bedre inklusion af flere lokale beboere.

Hvornår hub'en bliver etableret, hvad den helt præcis skal kunne og hvordan den skal se ud er imidlertid endnu ikke helt klart. De seneste forlydender er, at man afventer afslutningen på finanslovsforhandlingerne i Danmark.

Godt naboskab mellem Island og Grønland

I samme weekend som Arctic Circle, åbnede Grønlands repræsentation i Reykjavik. En veltimet begivenhed i lyset af det store antal

af betydningsfulde konferencedeltagere, der var i byen på netop det tidspunkt. Med til åbningen var blandt andre Alaskas senator, Lisa Murkowski, Maines Guvernør, Paul Le-Page, og Islands Udenrigsminister, Guðlau-gur Þór Þórðarson.

Som svar på konferencens sidste spørgs-mål, fremhævede Þórðarson netop denne begivenhed, som eksempel på, at Island prioriterer oprindelige folks rettigheder på trods af, at Island er den eneste af Arktisk Råds otte medlemsstater, der ikke har en oprindelig befolkning. Til maj overtager Island formandskabet af Arktisk Råd for 2019-2021. Derfor kan næste års Arctic Circle meget vel komme til at blive præget af det.

Marc Jacobsen er ph.d.-studerende ved Statskundskab, Københavns Universitet, hvor han forsker i Grønlands og Danmarks internationale relationer i lyset af den store globale interesse for Arktis.

NB: I sidste uge skrev vi, at Aaja Chemnitz Larsen (IA) skulle diskutere skibsfart og business på Arctic Circle. Selvom det stod i det officielle program, har Inuit Ataqatigiit oplyst, at Larsen ikke deltog.

Arctic Circle tassaavoq nunanut allanut naalakkersuisup Ane Lone Baggerip atorfittaamini nunat tamalaat akornanni suliaasa annertuut siuillersaat. Matumani Islandip nunanut allanut ministeria Guðlaugur Þór Þórðarson Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfia Reykjavikimiittup ammarneqarnerani assiliseqatigaa.

Arctic Circle var naalakkersuisoq for udenrigsanliggender, Ane Lone Baggers, første store internationale opgave i sit nye embede. Her ses hun i selskab med Islands Udenrigsminister, Guðlaugur Þór Þórðarson, ved åbningsreceptionen af Grønlands repræsentation i Reykjavik.

Naalakkersuisut siulittaasorisimasaat, Kuupik V. Kleist, Arctic Circlemik pilersitsiniarnermi pingaarnertut inuttaasimasut ilagaat. Arctic Circle ullumikkut Issittoq pillugu ataatsimeersuartarnerit annerpaartaraat.

Forhenværende landsstyreformand, Kuupik V. Kleist, var i sin tid en af hovedmændene etableringen af Arctic Circle, der i dag er den største conference om Arktis.